

Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK
Ankara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü

SHB117 SOSYAL HİZMET OKUR YAZARLIĞI

GENELCİ SOSYAL HİZMET

- “Genelci” sözlük anlamıyla “birçok disiplinde ve alanda geniş bilgi ve beceriye sahip kişi” anlamına gelmektedir. Bu nedenle:
- *Genelci uygulama ve genelci sosyal hizmet uzmanı (SHU)*; geniş bilgi ve beceriye sahip, birçok yaklaşım ve modelden yararlanan ve bir uygulama alanından diğerine geçerken çok az güçlük yaşayan sosyal hizmet uygulayıcısı olarak tanımlanmaktadır (Duyan ve Özgür Bayır, 2016, s.41).

- Tıptaki pratisyen hekime eşdeğer olan “genelci sosyal hizmet uzmanı” temel durumları ele alır (Zastrow, 2014, s.92).
- Genelci SHU; bireyler, aileler, gruplar ve topluluklarla çalışır ve farklı sosyal hizmet kurumlarında görev alır (Zastrow, 2014, s.93).

- Genelci uygulamanın temel prensibi SHU'nun problem çözüme becerilerini farklı büyüklükteki sistemlere (bireyler aileler, gruplar, kuruluşlar, topluluklar) uygulayabilmesidir (Duyan ve özgür Bayır, 2016, s.43; Zastrow, 2014, s.93).
- Genelci sosyal hizmetin bakışı geniş açılı kameralara benzer. Birey odaklı olsa dahi tüm sistemi içine alır. Uygulamada sosyal hizmetin mesleki sistemini de içeren küçük sistemlerden büyük sisteme, mikro düzeyden, mezzo ve makro düzeye kadar geniş bir bakış açısını içerir (Miley, O'Melia ve Du Bois 1998, s.9-11).

- Genelci yaklaşımın dört temel dayanağı vardır. Bunlar (Duyan ve Özgür Bayır, 2016, s.42):
- İnsan davranışı sosyal ve fiziksel çevre ile ilişkilidir.
- Genelci SHU değişim yaratmak için mikro, mezzo, makro düzeyde değerlendirme yapar ve çok yöntemli müdahaleler gerçekleştirir.
- Benzer uygulama sürecini kullanarak bireyden topluma kadar her düzeyde müracaatçı ile çalışır.
- Genelci SHU araştırma yapmak ve sosyal politikalara yönelme sorumluluğu taşır.

- Genelci SHU müracaatçı sistemlerinin işlevselliğini artıracak değişiklikleri gerçekleştirmek için gerekli olan “bireysel” ve “sosyal” arasındaki etkileşimin farkındadır (Duyan ve Özgür Bayır, 2016, s.43).
- Genelci SHU sorunlar ve çözümlerini insan ve çevresi arasındaki etkileşim çerçevesinde ele alır. Genelci yaklaşım bireysel odaklı uygulamadan çoklu sistem müdahalesinin geniş alanlarına değin geniş alanda hareket eder (Miley, O'Melia ve Du Bois 1998, s.9-10).

- Genelci SHU temelde “çevresi içinde birey” yaklaşımını kullanarak çalışır. Sorunların birden fazla sisteme müdahale edilerek çözülebileceğinin farkındadır. Bunlar (Duyan ve Özgür Bayır, 2016, s.43).

- **Mikro Düzey Müdahale:** Birey ve aileler için.
- **Mezzo Düzey Müdahale:** Büyük gruplar ,kurumlar ve resmi gruplar için.
- **Makro Düzey Müdahale:** Topluluk ve toplumlar için.
- SHU değişim sürecini birey, aile, grup, örgüt ve toplum düzeyinde gerçekleştirmektedir.

Değişim Süreci

- 1) Müracaatçılarla uygun bir hizmet ilişkisine başlamak
- 2) Sorunları, ihtiyaçları, kaynakları belirlemek
- 3) Bilginin toplanması ve ön değerlendirme
- 4) Planlama
- 5) Danışma ve iletişim becerilerini kullanma

- 6) Amaçlara ulaşılması için müdahale stratejilerini belirleme ve uygulama
- 7) Deneysel bilginin ve teknolojik gelişmenin kullanımı
- 8) Uygulamanın etkinliğinin ve programın çıktılarının değerlendirilmesi (Duyan ve Özgür Bayır, s. 44-50; Zastrow, 2016, s.94-100).

- **Mikro Düzey Müdahale:** Birey ve ailelerle için.
- **Mezzo Düzey Müdahale:** Kurumlar ve resmi gruplarla için.
- **Makro Düzey Müdahale:** Topluluk ve toplumlar için.

KAYNAKLAR

- Duyan, V. ve Özgür Bayır. Ö. (2016). *Sosyal Hizmette Giriş: Öğrenciler ve Uygulayıcılar İçin Bir Rehber*. 1. Basım. Ankara: Sosyal Çalışma Yayınları.
- Miley, K. K., O'Melia, M., ve Dubois, B. (1998). *Generalist social work practice: An empowering approach*. Allyn & Bacon.
- Zastrow, C. (2014). *Sosyal Hizmette Giriş*. (Çev. Ed.) Durdu Baran Çiftçi. 2. Baskı. Ankara: Nika Yayınevi.